

Komentář k testu z 2.3.2011 (JAP215 b):

Nejprve opět uvádím znění testu:

- ① 学生: Mnohokrát děkuji, že jste mi vysvětlil japonskou gramatiku.
- ② 先生: To mám radost, že jste v testu úspěš.
- ③ 学生: Promiňte, směl bych si půjčit tu knihu, kterou jste napsal? Přinesu ji příští týden.
- ④ 部長、お荷物をお持ちしましょうか。

- Pro překlad některých jevů samozřejmě existuje více možností. Platí to i pro *keigo* a celý poslední test. ① šlo řešit např.:
 - 日本語の文法を教えてください (どうも) ありがとうございます。
 - 日本語の文法をお教えてください [...]
 - 日本語の文法をお教えになってください [...]
- Problémem byl výraz „úspěš u testu“. I zde existuje více možností. Nejběžnější je nejspíš konstrukce テストに ^{ごうかく};合格する. Stejně lze samozřejmě tvořit i „úspěš u zkoušky“ (nahrazením テスト za 試験), partikule však zůstává *ni*.
- Sloveso *kaku* v ③ si zasloužilo honorifikaci. Subjektem jeho akce je 先生, kterému vyjadřujeme úctu (tedy *sonkei*) → 先生の /がお書きになった本. Všimněme si, že *keigo* nám v takovýchto případech může pomoci určit subjekt. 書いた本 může být i kniha, kterou napsal sám mluvčí (role *uči*), ale お書きになった本 nikoliv (role *soto*).
- Oproti tomu, co tvrdí učebnice Genki na str. 139 (dole v poznámce 1) je možno *keigem* modifikovat i jiné prvky predikativních konstrukcí, než jen slovesa. Především se to týká konstrukce ~てもいい, kdy adjektivum *ii* bývá velmi hojně nahrazováno tvarem *jorošii* pro zvýšení stupně zdvořilosti výpovědi. Závěr první věty v ③ tedy mohl také vypadat お借りしてもよろしいですか? Navyšování zdvořilosti pak může jít ještě dále skrze jiné pragmatické prostředky, např. お借りしてもよろしいでしょうか? K tomu se ještě vrátíme.

330907 – Překlad do japonštiny byl zcela tristní. Zásadní nedostatky jsou bohužel nejen v probírané látce (*keigo*), ale i v základní gramatice. V ① jste použila partikuli *no* (nevím, zda jste zapomněla doplnit výraz pro „gramatiku“, ale partikule označující předmět to rozhodně není). To, že nevíte, jak říct „úspěš v testu“ (②) by mi nevadilo. Ohýbat 上手な jako *-i* adjektivum je už horší, podobně jako neschopnost utvořit přísudek よかったです (učivo 1. semestru). Přívlastkové užití predikativu v ③ bylo taktéž zcela nesprávně. To, že jste ani jednou nezvládla správně užit *keigo*, zatím ponechávám otevřené (*keigo* ještě budeme procvičovat). Jsem Vám samozřejmě k dispozici co do konzultací a dovysvětlení látky. Vězte každopádně, že bez výrazného zlepšení v co nejbližší době se jenom těžko budeme moci bavit o postupu do dalšího semestru.

321422 – ① v pořádku (*sonkei* pouze na deiktickém slovese stačí). V ③ jste použila 先生の書いた本. Partikule *no* je zde správně, jenom je třeba mít jasno v tom, o jaký jev se jedná (není to atributivní partikule, nýbrž pádová partikule, nominativní, podobně jako *ga*, které zde bylo také možné. Jedná se o pozůstatek starší japonštiny). Výraz *karite itadakemasen ka* bohužel nebyl správně. „Finitní“ tvar má zde jen sloveso *itadaku (itadakeru)*, jehož je mluvčí (学生) subjektem. Představte si to např. jako cca „nemohl bych dostat ‘půjčení si’?“, skrze *kendžógo* potom „nemohl bych být poctěn půjčením si?“ Subjektem *kariru* je zde tedy 先生 a konstrukce pak znamená zhruba „nemohl bych být poctěn tím, že si půjčíte...?“. Ke konstrukcím s deiktickými slovesy (v roli pomocných) a *keigem* se opět dostaneme, až probereme kauzativum (tam se to uplatňuje hojně). Pozor na rozdíly mezi *kaeru* a *kaesu* (použila jste nevhodné).

128138 – ① a ④ v pořádku. Zbytek bohužel. Pominu-li, že jste v ② nepoužila probíranou gramatiku, pak vězte, že pro napojení adjektiva na jiný predikativ (sloveso) potřebujeme příslovečný (adverbální) tvar. Ten je u *-i* adjektiv tvořen koncovkou *-ku*, u *-na* adjektiv tvarem koncovky *-ni*. Je nutno to neplést.

321959 – V ① jste utvořil ご説明して下さって pro vyjádření *sonkei*. Ale tvar ご説明して je tvarem *kendžó*, což se bije s *kudasaru (sonkei)*. Právě proto potřebujeme správné tvary *sonkei* v různých konstrukcích. Zde potom ご説明になって下さって nebo jednodušeji ご説明くださって. V ② Vám neseděla pádová partikule k predikativu *dekiru* (ten vyžaduje *ga*, tj. テストがよくできて). Ta koncová partikule a celkový styl věty byl možná příliš důvěrný na vztah učitele ke studentovi (všimněte si, že i v zadání jsem schválně ponechal vykání). Stačilo zde prostě podržet *teineigo*. V ③ jste opět použil jednu pádovou partikuli nesprávně. Tvar *お持ち参ります byl také nesprávný (jak byste jej četl?). Možná Vám jen vypadlo て (to by pak ale nebyl tvar s předponou *o-* správný). Chápání 持つて行く jako jednoho slovesa (tak jak to předkládá učebnice Genki) není úplně nejvhodnější právě s ohledem na *keigo*. Vhodnější je vnímat tyto případy jako spojení dvou sloves. *Keigo* pak může být u obou (お持ちして参ります) nebo jednodušeji pouze u druhého (ať již plnovýznamového či pomocného), tj. 持つて参ります.

361876 – Asi jsem u Vás zvyklý na trochu lepší výkony. V ② jste použila *テストを受けて. Sloveso potřebuje doplnit jednu slabiku *okurigany* navíc, aby bylo jasné, zda jde o *ukeru* či *ukaru*. Pokud jste měla na mysli 受ける, potom byla partikule správně, ale význam odlišný od zadání. Pokud jste měla na mysli 受かる, byl význam OK, ale partikule chybá (konstrukce je テストに受かる). Asi by se zde hodila i koncová partikule ね. V ③ byla ta složitá konstrukce s *no wa ii* zbytečná, když z prvního semestru známe konstrukci *-te mo ii*. Výraz つれて来る znamená „přivést“, nikoliv „přinést“.

220090 – V ① bylo záhodno deiktické sloveso použít. Jinak viz výše.

357545 – Jen detaily (viz výše).

361897 – Týkají se Vás jen některé věci zmíněné výše.

324430 – Pozor na dlouhou samohlásku v *bunpó* a na některé pádové partikule. Překládat „směl bych si...“ bez modality jen skrze おかりしますか je nedostatečné. Tuto gramatiku musíte ovládat z 1. semestru.

345311 – Pozor na napojování predikativů na predikativy. Budete-li brát ありがとうございます ました jako predikativ (což původně je), je jasné, že předcházející sloveso (pomocné deiktické *kudasaru*) je třeba připojit skrze *-te* tvar (ve starší či knižnější japonštině by to byl

連用形). Vaše řešení se 成功 bylo nápadité, ale pádová partikule neseděla. Chtělo to buď partikuli *ni* nebo vyřešit jinak (např. テストは成功で良かった). Jinak pěkné.

359374 – Jen jeden chybějící *dakuten*. 拝借する jsme nebrali, ale je to samozřejmě jako *kendžógo* správně.

361336 – Vaše řešení ② s 当たる nebylo nejvhodnější. Raději se pro příště podržte jiných výše zmíněných řešení. Syntetické 日本文法 je něco, s čím se výjimečně setkat můžete, ale držme se běžnějšího analytického 日本語の文法. V druhé větě ③ jste mohla použít *kendžógo* (a k *curete kuru* viz výše).

342720 – Zcela zásadní nedostatky. V ① jste zcela vynechala významové sloveso, *kudasaru* („dát někdo laskavě mně/mému *učí*“) zde jenom těžko může tuto funkci plnit. *Dómo arigató* je sice formální, ale nositelem zdvořilosti je v tomto případě právě u Vás chybějící sloveso *gozaru*. Napojení predikativů v ② jste nezvládla, ale ještě zásadnější prohřešek je tvar *うれしいだ (s tím byste neměla projít ani do 2. semestru). V ③ jste použila nesprávnou pádovou partikuli (opravdu si myslíte, že 先生 je „nástroj“, a proto by měl být označen partikulí *de*?) a nevhodnou modalitu (おかりする je správně *kendžógo*, ale otázky s obyčejným ~ますか jsou směřovány na někoho mimo *učí* mluvčího, takže je zde nesoulad mezi *kendžógo* a おかりしますか。). Druhou větu ③ jste měla v pořádku, ale to je trochu málo.

342195 – *Keigo* v ① bylo OK, ale chybělo deiktické sloveso. Výraz まことに by potom měl být nejlépe až před ありがとうございます (také pozor na chybějící znaky pro dlouhé samohlásky), aby výpověď nevyznívala jako „本当に説明する“. Chyběl překlad druhé věty v ③ a překlad 部長 jako „Pane manažere“ snad nikomu nemůže přijít jako přirozená čeština.

361581 – Chyběl překlad ②. Nesprávně jste ohnula sloveso *naru* (**narita* NE!) a to „půjčit si“ chtělo *kendžógo*.

361040 – Tentokrát to bylo nedostatečné. To, že neznáte slovíčko *bunpó* a znaky pro 試験 skousnu. S pádovými partikulemi už je to horší. V ③ jste navíc použila nevhodné sloveso (貸す vs. 借りる) a v celé větě chybělo *keigo*. Výrazy 持つ a 待つ byste měla taktéž být schopná rozlišit.

255493 – Gramaticky OK, ale v celém testu jste zcela ignoroval zadání „s použitím vhodného *keigo*“. *Keigo* se učíme, procvičujeme a testy mají schopnost jeho správného užívání ověřovat. Z tohoto pohledu byl Váš test buď zbytečný, nebo poukázal na Vaše zásadní nedostatky v sociopragmatickém užívání japonského jazyka.

361482 – ① v pořádku. V ③ jste použil nevhodné sloveso (貸す vs. 借りる), ale také nesprávné morfologické tvary. Základem *sonkei* i *kendžó* tvarů sloves je druhý slovesný základ (*ren'jókei*). Tvar *お持ってくるします je zcela nevyhovující (a měl byste být schopen určit proč). V ⑤ jste si nejspíš spletl znak 荷 se znakem 何, což vedlo k nesprávnému překladu.

J. Matela